

7 maart 1961

U 2864/61 - C 46 - P1/PS9.

PH 10076a/117
GEHEIM

Land: Groot-Brittannië.

Onderwerp: De Britse politiek ten opzichte van Europa.

Referenties:

Feitelijke datum: Eind februari 1961.

Datum van
waarneming: Begin maart 1961.

Bron: Betrouwbaar.

Informatie: Van vooraanstaande Britse ambtelijke zijde.

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

Groot-Brittannië

DE BRITSE POLITIEK TEN OPZICHTE VAN EUROPA

HEATH's voorstellen in de Ministerraad van de Westeuropese Unie moeten waarschijnlijk gezien worden als een eerste openbare stap in de richting van nauwer contact met Europa. In het kabinet is men nog steeds verdeeld en deze stap van HEATH moet gezien worden als een eerste naar buiten zichtbare poging om de onbewegelijkheid, die het gevolg van de onenigheid was, te doorbreken. Het is wel zeker, dat dit niet het laatste Britse woord op dit punt is. Het is nu eenmaal niet gebruikelijk om, nog voordat er sprake is van werkelijke onderhandelingen, precies aan te geven welke concessies men bereid is te doen. Daarom mag worden aangenomen dat, wanneer het inderdaad tot nadere onderhandelingen zou komen, de Engelsen in hun concessies verder zouden gaan dan zij thans aanduiden.

De voorstellen van HEATH zijn zeker geen plotselinge en radicale koersverandering. Het is niet meer dan pogen om, door een teen in het water te steken, een idee te krijgen van de temperatuur. Indien men de voorstellen precies ontleedt, blijft er inderdaad niet zo erg veel spectaculairs over. In de eerste plaats wordt niet gesproken van een douane-unie, maar van een gemeenschappelijk buitentarief, hetgeen dus de mogelijkheid schijnt te laten van het voorlopig voortbestaan van onderlinge tariefbarrières. Verder worden de EVA en het Commonwealth niet als deelnemers aan het gemeenschappelijk tarief gezien, en bovendien wordt de gelding van dat tarief beperkt tot een bepaalde sector: grondstoffen en industrieproducten. Wat er dus overblijft is een gemeenschappelijk tarief voornamelijk tegenover de Verenigde Staten, Zuid-Amerika en Japan.

Het is niet in te zien dat deze voorstellen met name voor de Fransen aanvaardbaar zouden zijn. De tweedaagse besprekingen tussen Franse en Britse experts bevestigen dat.

Vanuit het gezichtspunt van de handelspolitiek is het te verwachten, dat Engeland tot meer concessies bereid zal zijn dan nu werden geboden. Het besef wordt namelijk levendiger, dat het Europa van de Zes een markt van groot belang voor het Verenigd Koninkrijk kan worden. Het accent ligt dus niet zo zeer op de schade die aan de Britse economie zou worden gedaan als gevolg van het gemeenschappelijk buitentarief van de Zes, maar eerder op het missen van de expansiekansen die de Europese markt zou kunnen bieden.

Welligwaar is in de voorstellen gesproken over de mogelijkheid van onderhandelingen tussen de Zes en het Commonwealth over een vermindering van de voor Britse goederen in de Gemeenebestlanden geldende voorkeurstarieven, maar de vrije toegang van Gemeenebest-producten in het Verenigd Koninkrijk wordt niet aangeroerd. Naar de opvatting van de Britse regering is de handhaving daarvan niet alleen een handels-, maar vooral ook een politiek belang.

Ook het uitsluiten van de landbouw uit het gemeenschappelijk tarief is vooral een politieke zaak. De conservatieve partij blijft voor een belangrijk deel berusten op de stemmen van de landbouwende bevolking. Met name uit de sfeer van de Farmers Union is de laatste tijd sterke druk op de regering uitgeoefend om niet een lidmaatschap van de EEG te overwegen. De lobby in de conservatieve partij is op dit punt sterk.